

ВИРІШЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ

18 - 19 лютого 2025

ПОЛТАВА

**Матеріали X
Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет – конференції**

**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет ветеринарної медицини

Кафедра паразитології та
ветеринарно-санітарної експертизи

УДК 636.09

**Вирішення сучасних проблем
у ветеринарній медицині:**

матеріали X Всеукраїнської
науково-практичної
Інтернет – конференції
(18 – 19 лютого 2025, м. Полтава).
Полтава: ПДАУ, 2025. – 130 с.

Редакційна колегія:

Мельничук В. В.,

д. вет. н., професор;

Корчан Л. М.,

к. вет. н., доцент;

Євстаф'єва В. О.,

д. вет. н., професор;

Михайлютенко С. М.,

к. вет. н., доцент;

Щербакова Н. С.,

к. вет. н., доцент;

Долгін О. С.,

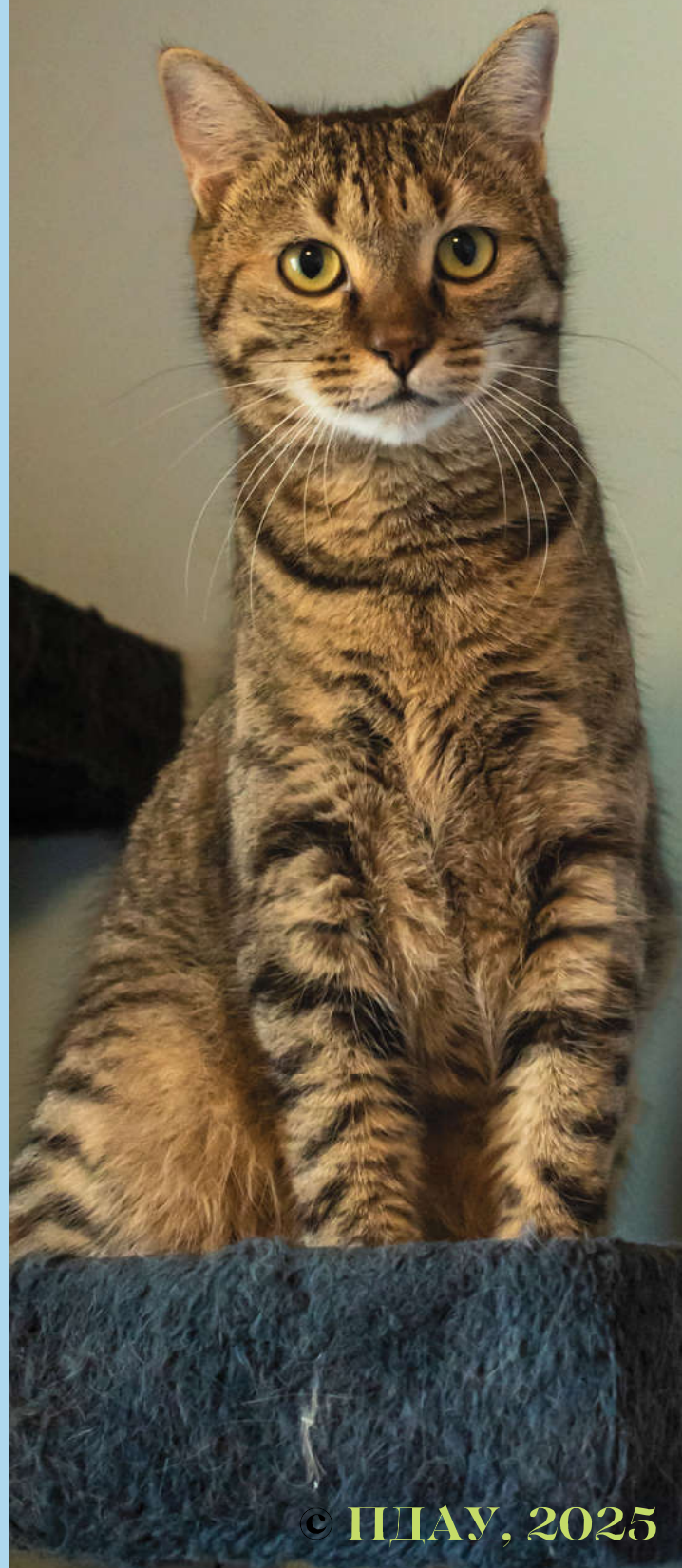
завідувач лабораторії паразитології.

Збірник містить матеріали
X Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет – конференції
«Вирішення сучасних проблем у
ветеринарній медицині»
з актуальних напрямів сучасної
ветеринарії.

*Відповідальність за зміст і достовірність
публікацій несуть автори.*

Відповідальний за випуск:

к. вет. н., доцент Корчан Л. М.

© ПДАУ, 2025

КОНТАМІНАЦІЯ ЛАП СОБАК ЗБУДНИКАМИ НЕМАТОДОЗІВ ТРАВНОГО ТРАКТУ

Кітіченко А. С.¹

здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії,

Мельничук В. В.^{1,2}

д. вет. н., професор

¹Полтавський державний аграрний університет,

м. Полтава, Україна

²Інститут ветеринарної медицини Національної академії

аграрних наук України, м. Київ, Україна

Актуальність проблеми. Гельмінтозами, збудники яких передаються через ґрунт, у світі хворіють понад 2 мільярди людей [1]. Окрім специфічних для людини паразитів, кишкові нематоди, що заражають собак, мають значний ризик для здоров'я як тварин, так і людей. Важливість цих патогенів часто применшується ветеринарами та широким загалом, хоча такі нематоди як *Toxocara canis*, *Ancylostoma* spp. і *Trichuris vulpis* є найбільш актуальними гельмінтами, що паразитують в собак, з точки зору географічного поширення та клінічного значення [2, 3].

Наявність інвазійних яєць у навколишньому середовищі відіграє вирішальну роль серед різних шляхів передачі кишкових нематод собак як людям, так і тваринам. Зокрема, люди заражаються *Toxocara* spp. і *Ancylostoma* spp. найчастіше через забруднений ґрунт [4–7].

Дослідження, проведені в різних країнах, продемонстрували високий рівень забруднення ґрунту та трави інвазійними паразитичними елементами в місцях відпочинку, громадських і міських зонах, парках, зелених зонах, велосипедних доріжках, дитячих майданчиках, пісочницях, пляжах. Користуючись цими зонами, люди часто беруть із собою домашніх тварин. Домашні собаки та бродячі тварини можуть випорожнюватися на території громадських вулиць, парків, пляжів тощо, таким чином забруднюючи навколишнє середовище паразитами та сприяючи зоонозній передачі та повторному зараженню інших тварин [8, 9].

Метою роботи було дослідити ступінь забрудненості лап собак пропaгaтивними стадіями розвитку нематодозів травного тракту.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводили впродовж 2024 р. на базі лабораторії кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету, сектору паразитології Інституту ветеринарної медицини НААН та в умовах приватної ветеринарної клініки «Довіра» (м. Харків).

Санітарно-паразитологічному дослідженню піддівали змиви, відібрані з лап собак, що мешкають на території міста Харкова. Встановлювали показник екстенсивного та інтенсивного індексу контамінації (ЕІК, % та ІК, яєць к зразку). Дослідження проводили за стандартизованою методикою. Всього досліджено 241 зразок змивів.

Математичний аналіз отриманих даних проводили з використанням пакета прикладних програм Microsoft «EXCEL» шляхом визначення середнього арифметичного (M), стандартного відхилення (SD).

Результати досліджень. Проведеними дослідженнями встановлено, що у м. Харків в 15,4 % зразків змивів з лап собак виявлено яйця токсокар, трихурисів, токскарисів та стронгілідного типу. Причому залежно від того, де вигулюються собаки рівень контамінації їх лап різнився. Так, найвищий відсоток контамінації лап виявлено у собак, що вигулювалися в прибудинковій території (21 %) та міських скверах і парках (12 %). Менший відсоток контамінації лап виявлено у собак, що вигулювалися в позаміських озелених територіях (4 %) (рис. 1).

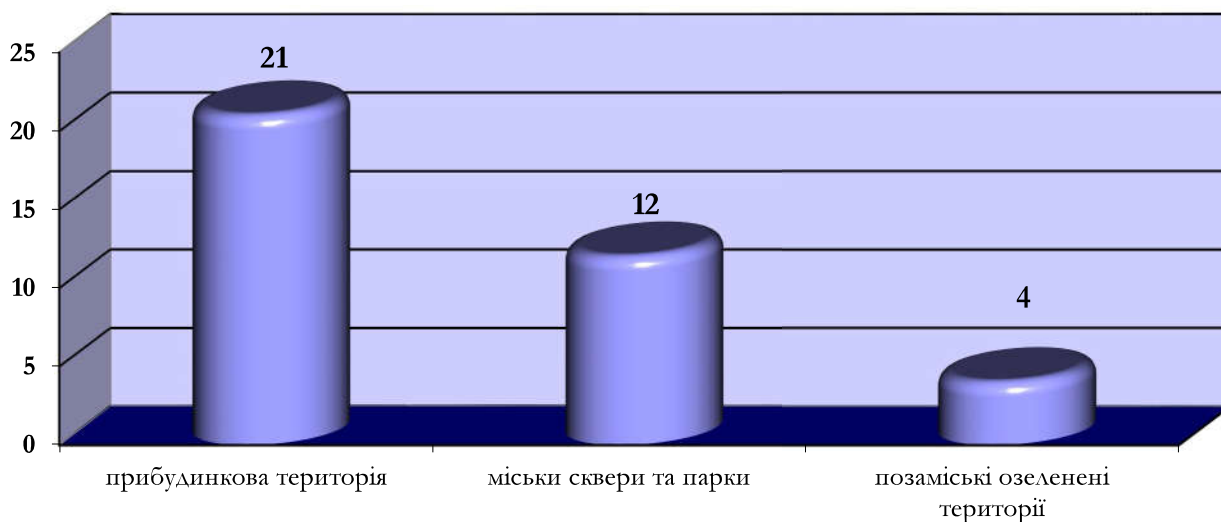

Рис. 1. Відсоток позитивних зразків контамінації лап собак яйцями кишкових нематод (%)

Також встановлено, що середній екстенсивний індекс контамінації лап собак яйцями кишкових нематод становив 15,4 %. Зокрема, найвищий ЕІК лап виявлено у собак, що вигулювалися в прибудинковій території (27,3 %) та міських скверах і парках (14,6 %). Менший ЕІК лап виявлено у собак, що вигулювалися в позаміських озелених територіях (4,9 %) (рис. 2).

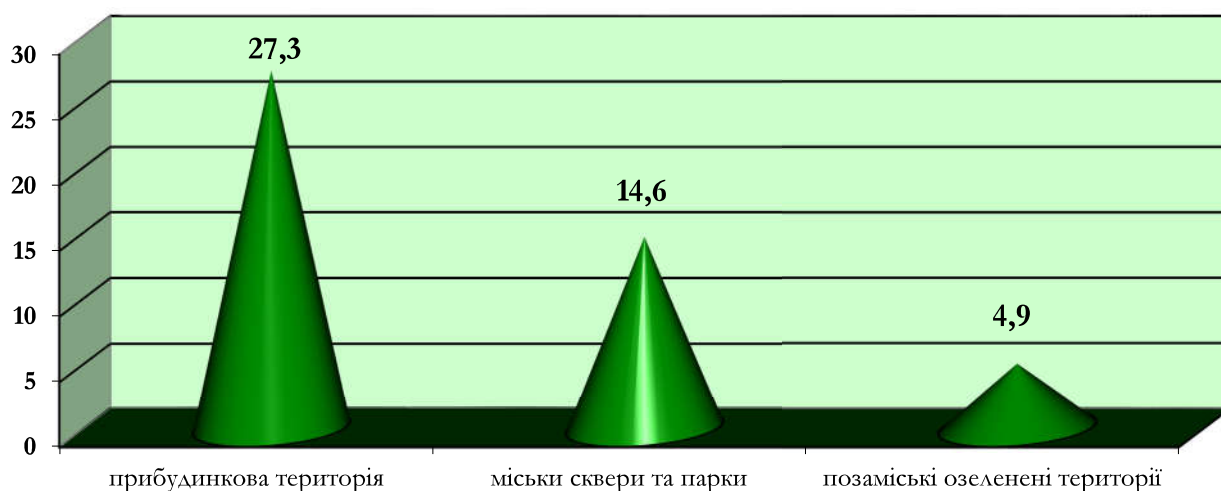

Рис. 2. Екстенсивний індекс контамінації змивів з лап собак яйцями кишкових нематод (%)

Середній інтенсивний індекс контамінації лап собак яйцями кишкових нематод становив $4,03 \pm 0,35$ яєць/зразок. Найвищий ПК лап виявлено у собак, що вигулювалися в прибудинковій території ($4,81 \pm 2,02$ яєць/зразок) та міських скверах і парках ($3,42 \pm 1,98$ яєць/зразок). Менший ПК лап виявлено у собак, що вигулювалися в позаміських озелених територіях ($1,75 \pm 0,96$ яєць/зразок) (рис. 3).

Загальна кількість яєць кишкових нематод, що були виявлені у змивах з лап собак, становила: в прибудинковій території – 101 яєць/зразок, в міських скверах і парках – 41 яєць/зразок, в позаміських озелених територіях – 7 яєць/зразок.

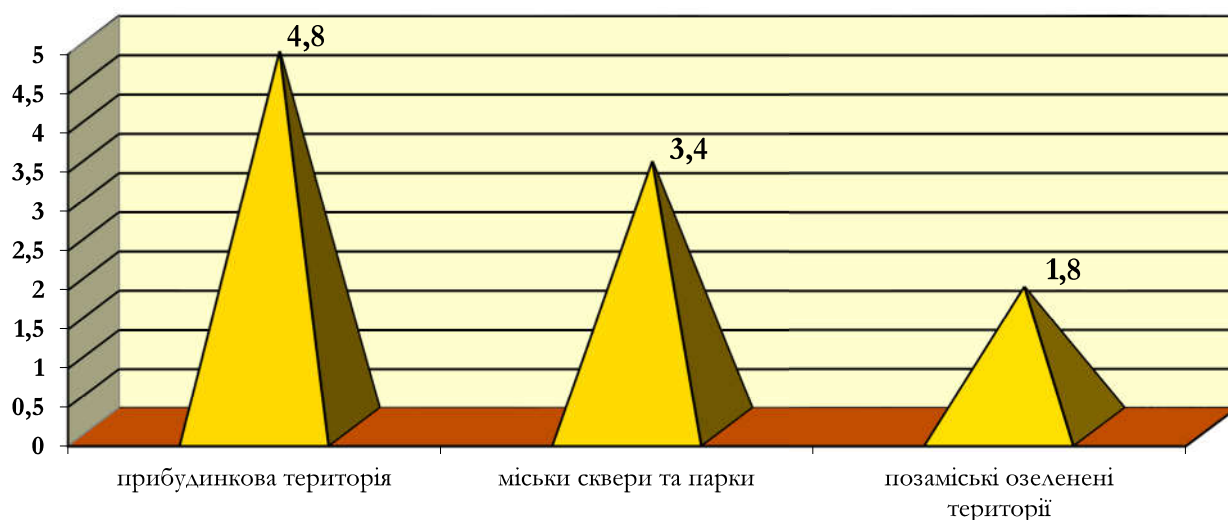

Рис. 3. Інтенсивний індекс контамінації змивів з лап собак яйцями кишкових нематод (яєць/зразок)

Висновки. 1. Встановлено, що на території м. Харків у 15,4 % обстежених собак в змивах з їх лап виявлено яйця токсокар, трихурисів, токсамісарисів та яйця стронгілідного типу.

2. Середній екстенсивний індекс контамінації лап собак яйцями кишкових нематод становив 15,4 %, інтенсивний індекс контамінації – $4,03 \pm 0,35$ яєць/зразок.

Література

1. World Health Organization and partners unveil new coordinated approach to treat millions suffering from neglected tropical disease. 2006. URL: http://whqlibdoc.who.int/press_release/2006/PR
2. Soulsby E. J. L. Helminths, Arthropods and Protozoa of Domesticated Animals. 7. London, UK: Bailliere Tindall, 1982. 809 p.
3. Bowman D. D. Georgi's Parasitology for Veterinarians. 9. Philadelphia, USA: Saunders Company, 2009. 414 p.
4. Holland C. V., Smith H. V. Toxocara: The Enigmatic Parasite. Wallingford, UK: CABI Publishing, 2006. 301 p.
5. Fisher M. *Toxocara cati*: an underestimated zoonotic agent. *Trends Parasitol.* 2003. № 19 (4). P. 167–170. [https://doi.org/10.1016/s1471-4922\(03\)00027-8](https://doi.org/10.1016/s1471-4922(03)00027-8)
6. Roddie G., Stafford P., Holland C., Wolfe A. Contamination of dog hair with eggs of *Toxocara canis*. *Vet Parasitol.* 2008. № 152 (1–2). P. 85–93. <https://doi.org/10.1016/j.vetpar.2007.12.008>
7. Traversa D. Pet roundworms and hookworms: a continuing need for globalworming. *Parasit Vectors.* 2012. № 5. P. 91. <https://doi.org/10.1186/1756-3305-5-91>

8. Despommier D. Toxocariasis: clinical aspects, epidemiology, medical ecology, and molecular aspects. *Clin Microbiol Rev.* 2003. № 16 (2). P. 265–272. <https://doi.org/10.1128/cmr.16.2.265-272.2003>
9. Traversa D. Are we paying too much attention to cardio-pulmonary nematodes and neglecting old-fashioned worms like *Trichuris vulpis*? *Parasit Vectors.* 2011. № 4. P. 32. <https://doi.org/10.1186/1756-3305-4-32>

Бібліографічний опис для цитування:

Кітченко А. С., Мельничук В. В. Контамінація лап собак збудниками нематодозів травного тракту. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (18–19 лютого 2025 року м. Полтава).* Полтава: ПДАУ, 2025. С. 62–65.

Copyright © The Author(s). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>.